

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. sausio 22 d. Nr. 21RE3-6(AG3-172/26-2023)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Ramintos Ramanauskienės (posėdžio pirmininkė), Linui Dagio, Giedriaus Jakubėno, Vaidos Paurienės (pranešėja) ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant posėdžio sekretorei Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjui A. J. (*duomenys neskelbtini*), atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atstovei S. B. (*duomenys neskelbtini*),

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo A. J. (*duomenys neskelbtini*) skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas A. J. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Pareiškėjas) 2023 m. gruodžio 22 d. skundu (toliau – skundas) Komisijos prašo panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – Atsakovė arba Savivaldybės administracija) Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus (toliau – Skyrius) 2023 m. gruodžio 8 d. sprendimą Nr. 33299 „Dėl socialinės pašalpos skyrimo“ (toliau – Sprendimas dėl socialinės pašalpos) ir 2023 m. gruodžio 8 d. sprendimą Nr. 25236 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – Sprendimas dėl kompensacijų) ir įpareigoti iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo prašymus.

Skunde nurodyta, kad 2023 m. gruodžio 4 d. Pareiškėjas kreipėsi į Atsakovę dėl kompensacijos už šildymą ir socialinės pašalpos skyrimo. Pažymi, kad socialinė darbuotoja nenorėjo priimti prašymų, nes Pareiškėjas kartu su prašymais pateikė ir Swedbank banko išrašą, kad sąskaitoje turi sukauptas 5100 Eur, tačiau jam primygtinai prašant socialinė darbuotoja prašymą priėmė. Nurodo, kad tų pačių metų gruodžio 7 d. į jo namus atėjo socialinė darbuotoja įvertinti Pareiškėjo gerbūvį ir gyvenimo sąlygas. Apžiūros metu paaiškino Pareiškėjui, kad buities sąlygos vertinamos Paramos teikimo komisijoje, kurios posėdžiai vyksta ketvirtadieniais, todėl Pareiškėjo situacija bus vertinama artimiausią ketvirtadienį (socialinė darbuotoja buvo atvykusi apie 14 val., o Paramos teikimo komisijos posėdžiai vyksta pirmoje dienos pusėje).

Pareiškėjo vertinimu, jo buities sąlygos Paramos teikimo komisijoje buvo nevertintos visai arba tai atlikta atmetinai, nes sprendimai priimti 2023 m. gruodžio 8 d.

Pareiškėjas nurodo, kad yra asmuo su negalia, pragyvena iš negalios pensijos, kurią sudaro 163 Eur, ir gerų žmonių pagalbos. Santaupų banke pavyko sukaupti smarkiai taupant, nes siekia pasigerinti gyvenimo sąlygas ir įsigyti mažą būstą, kadangi šiuo metu gyvena su kita būsto bendrasavininke ir naudojami bendrais patogumais.

Atsakovė atsiliepiamu nesutinka su Pareiškėjo skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime Atsakovė nurodo, kad Pareiškėjas 2013 m. lapkričio 28 d. pateikė Atsakovei 2023 m. lapkričio 28 d. prašymą – paraišką piniginei socialinei paramai gauti, kuris užregistruotas Nr. 34513 (toliau – Prašymas-paraiška), kuriuo prašė skirti: 1) socialinę pašalpą už lapkričio, gruodžio ir sausio mėnesius; 2) būsto šildymo išlaidų kompensaciją už spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius; 3) karšto vandens išlaidų kompensaciją už spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius ir 4) geriamojo vandens kompensaciją už spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius. Prašymo 5 priedo „Finansinis turtas“ eilutėje „Piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą“ Pareiškėjas nurodė, jog jo turimos lėšos sudaro 5109,31 Eur (pateiktas AB „Swedbank“ banko sąskaitos išrašas).

Tą pačią dieną, t. y. 2023 m. lapkričio 28 d., Pareiškėjas pateikė Šiaulių miesto savivaldybės Paramos teikimo komisijai (toliau – Paramos teikimo komisija) 2023 m. lapkričio 28 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti išimties tvarka.

Minėtuose prašymuose Pareiškėjas nurodė, kad pinigines lėšas, t. y. 5109,31 Eur, yra susitaupęs „<.> per paskutinius 20 metų, nutraukdamas nuo savęs gardesnę kąsnį ir naujesnį rūbą“, jog ateityje galėtų įsigyti mažą butą, o jei tai nepavyktų, tai pinigai būtų skirti laidotuvėms.

2023 m. lapkričio 28 d. Atsakovė kreipėsi į Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų centrą dėl Pareiškėjo buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo akto surašymo. Socialinė darbuotoja 2023 m. lapkričio 30 d. nuvyko pas Pareiškėją ir patikrinusi jo gyvenimo sąlygas surašė buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, kurį pasirašė ir pats Pareiškėjas.

Atsakovė 2023 m. gruodžio 1 d. išvadoje „Dėl teisės į piniginę socialinę paramą“ Nr. 3516 nustatė Pareiškėjo bendrą turto vertės normatyvą. Vertinant Pareiškėjo turimą turtą nustatyta, kad Pareiškėjo turimų piniginių lėšų dydis (5109,31 Eur) viršija Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – PSPNGĮ arba Įstatymas) 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą (2355 Eur).

Paramos teikimo komisija Pareiškėjo 2023 m. lapkričio 28 d. prašymą svarstė 2023 m. gruodžio 7 d. Paramos teikimo komisijos posėdyje.

2023 m. gruodžio 8 d. Atsakovė priėmė Sprendimą dėl socialinės pašalpos bei Sprendimą dėl kompensacijų, kuriais, remiantis Įstatymo 23 straipsniu 2 dalies 7 punktu, numatančiu, jog Savivaldybės administracija turi teisę „savivaldybės tarybos patvirtintame tvarkos apraše nustatytų aplinkybių pagrindu 6 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą“, nusprendė neskirti Pareiškėjui socialinės pašalpos ir būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijos.

Atsakovė pažymi, kad valstybės teikiamos piniginės socialinės paramos dydį ir teikimo sąlygas, gavėjų teises ir pareigas nustato PSPNGĮ. Teisingumo ir veiksmingumo, lygių galimybių principai, įtvirtinti minėto įstatymo 3 straipsnyje, apima socialinės paramos teikimą siekiant sudaryti sąlygas tiems asmenims, kurie labiausiai pažeidžiami skurdo, nepriteklių dėl objektyvių priežasčių ir tada, kada jos labiausiai reikia, didinant motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius. Cituodama Konstitucinio Teismo 2011 m. liepos 8 d. nutarimą, atkreipia dėmesį, kad socialinės apsaugos teisinis reguliavimas turi būti toks, kad būtų sudarytos prielaidos kiekvienam visuomenės nariui pačiam pasirūpinti savo gerove, o ne vien pasikliauti valstybės socialine apsauga. <...> Konstitucija nedraudžia įstatymų leidėjui įstatymu nustatyti tokių socialinės paramos teikimo pagrindų ir sąlygų, socialinės paramos dydžių, kad būtų skatinamos kiekvieno asmens pastangos pagal išgales pirmiausia pačiam pasirūpinti savo ir savo šeimos gerove ir prisidėti prie visos visuomenės gerovės.

PSPNGĮ 4 straipsnio 2 dalis numato, kad savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą; Įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje reglamentuota, koks bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas įskaitomas į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą skiriant socialinę paramą; 16 straipsnis reglamentuoja turto vertės normatyvo apskaičiavimą. Minėto straipsnio 5 dalyje nustatyta,

kad piniginių lėšų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punkte, normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 15 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 5 valstybės remiamų pajamų dydžius kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų. PSPNGĮ 20 straipsnio 4 dalis nustato, jog prašymą – paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo – paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą PSPNGĮ 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų. PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą numato, kad savivaldybės administracijos turi teisę savivaldybės tarybos patvirtintame tvarkos apraše nustatytų aplinkybių pagrindu 6 mėnesius neteikti pinigines socialines paramas, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2023-11-10 Nr. 424) (toliau – Aprašas), nustato nepasiturinčių gyventojų kreipimosi dėl pinigines socialines paramas (būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų, išlaidų karštam vandeniui kompensacijų (toliau – kompensacijos) ir socialinės pašalpos) ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos skyrimo, mokėjimo ir atsiskaitymo su paslaugas teikiančiomis įmonėmis tvarką.

Aprašo 5 punktas nustato, kad pareiškėjų prašymus dėl pašalpų (išskyrus vienkartinę pašalpą iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims) skyrimo ar pinigines socialines paramas rekomendacijų teikimo (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) nagrinėja Šiaulių miesto savivaldybės paramos teikimo komisija (piniginei socialinei paramai gauti išimties tvarka), sudaryta Mero potvarkiu. Paramos teikimo komisija vadovaujasi Paramos teikimo komisijos veiklos nuostatais.

Aprašo 13 punktu nustatyta, kad pinigines socialines paramas, vadovaudamasis PSPNGĮ nuostatomis, skiria Skyrius. Priėmus sprendimą neskirti pinigines socialines paramas, sprendime nurodomos neskyrimo priežastys, sprendimo apskundimo tvarka ir terminai.

Aprašo 31 punkto 10 papunktyje numatyta, kad Skyrius neteikia 6 mėnesius pinigines socialines paramas, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija PSPNGĮ nustatytą piniginių lėšų normatyvą, išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusius gavėjus, kurių turimos pinigines lėšas viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą ne daugiau kaip 4 kartus.

Aprašo 32 punkte numatyta, kad pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus ir turėdama surašytus pareiškėjų buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, patikrinus jų gyvenimo sąlygas, Paramos teikimo komisija teikia rekomendacijas piniginei socialinei paramai teikti išimties tvarka.

Apibendrinant tai, kas aukščiau išdėstyta, Atsakovės teigimu, tiek PSPNGĮ, tiek Aprašo nuostatos įtvirtina Savivaldybės administracijos teisę, nustatius, kad turimų piniginių lėšų dydis viršija piniginių lėšų normatyvą, asmeniui 6 mėnesius neteikti pinigines socialines paramas. Skyrius, gavęs Pareiškėjo Prašymą-paraišką, nustatė, jog Pareiškėjo turimų piniginių lėšų dydis (5109,31 Eur) viršija piniginių lėšų normatyvą, nustatytą PSPNGĮ 16 straipsnio 5 dalyje (157 x 15 = 2355,00 Eur). Taip pat buvo nustatyta, jog Pareiškėjas nepatenka į Aprašo 31 punkto 10 papunkčio nustatytą išimtį dėl tvarkos 6 mėnesius neteikti socialines paramas taikymo (nėra sukakęs senatvės pensijos amžiaus), todėl Skyrius pasinaudojo PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte suteikta teise ir priėmė Sprendimą dėl socialinės pašalpos ir Sprendimą dėl kompensacijų, kuriais Pareiškėjui buvo atsisakyta 6 mėnesius skirti pinigines socialines paramas.

Atsakovė nurodo, kad Pareiškėjui buvo skirta socialinė pašalpa nuo 2019 m. gruodžio 1 d. iki 2023 m. lapkričio 1 d. Tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjas 2019 m. gruodžio 31 d. teikdamas 2019 m. gruodžio 31 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 14049, jo 5 priede „*Finansinis turtas*“ nenurodė, kad bankuose turi piniginių lėšų (tuo metu turimas turtas buvo

vertinamas, o nuo 2020 m. birželio mėn. galiojo PSPNGĮ nuostata, kad ekstremaliosios situacijos metu ir 6 mėnesius po paskelbtos ekstremaliosios situacijos atšaukimo, nustatant teisę į piniginę socialinę paramą, bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui nuosavybės teise turimas turtas nevertinamas (2020 m. gegužės 7 d. Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2883)).

Pažymi, kad PSPNGĮ 25 straipsnyje įtvirtintos piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos. Įstatymo straipsnio 2 punkte numatyta, kad piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą ir jos priedus pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę gauti piniginę socialinę paramą, ir būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus. Taigi, būtent Pareiškėjui nustatyta pareiga nurodyti visus teisę gauti piniginę socialinę paramą patvirtinančius būtinus duomenis.

Kaip jau buvo minėta, Pareiškėjas 2023 m. lapkričio 28 d. taip pat buvo pateikęs ir prašymą Paramos teikimo komisijai skirti piniginę socialinę paramą išimties tvarka. Paramos teikimo komisija Pareiškėjo prašymą svarstė 2023 m. gruodžio 7 d. posėdyje ir įvertinusi situaciją, kad Pareiškėjo turimų piniginių lėšų dydis viršija piniginių lėšų normatyvą bei atsižvelgdama į tai, kad Apraše nėra numatyta skirti piniginę socialinę paramą išimties tvarka asmenims, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus, rekomendavo neskirti piniginės socialinės paramos, vadovaujantis PSPNGĮ 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu (Paramos teikimo komisijos 2023 m. gruodžio 7 d. posėdžio protokolas Nr. PRP-45).

Atsiliepime nurodyta, kad Pareiškėjas apie socialinės pašalpos ir būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijos neskyrimą informuotas Skyriaus 2023 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. (28.1.7 Mr) SSP-5954 „Dėl piniginės socialinės paramos neskyrimo“. Skunde nurodyta, kad Pareiškėjas į Atsakovę kreipėsi 2023 m. gruodžio 4 d., o socialinė darbuotoja pas jį apsilankė 2023 m. gruodžio 7 d.. Atsakovė patikslina, kad Pareiškėjas klaidina Komisiją, nes prašymą Atsakovei Pareiškėjas pateikė 2023 m. lapkričio 28 d., o socialinė darbuotoja pas jį lankėsi 2023 m. lapkričio 30 d.

Atsakovė taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad Skyrius Sprendime dėl socialinės pašalpos padarė techninę klaidą, nurodant, kad socialinė pašalpa Pareiškėjui neskiriama „*nuo 2023 m. spalio 1 d.*“, o turėjo būti nurodyta „*nuo 2023 m. lapkričio 1 d.*“ (Pareiškėjui socialinė pašalpa po 9,69 Eur per mėnesį laikotarpiu nuo 2023 m. rugpjūčio 1 d. iki 2023 m. lapkričio 1 d. jau buvo išmokėta). Atsakovės nuomone, ši padaryta klaida nelaikytina esminiu pažeidimu, kuris sudarytų pagrindą pripažinti, kad Sprendimas dėl socialinės pašalpos yra iš esmės neteisėtas.

Atsakovė nurodo, kad pagrįstai neskyrė Pareiškėjui prašomos piniginės socialinės paramos, nes tinkamai taikė PSPNGĮ ir Aprašo nuostatas, laikėsi viešojo administravimo principų.

Skundas tenkintinas.

Ginčas byloje kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų ir išmokų skyriaus 2023 m. gruodžio 8 d. sprendimo Nr. 33299 „Dėl socialinės pašalpos skyrimo“ (minėta, Sprendimas dėl socialinės pašalpos, b.1. 5) ir 2023 m. gruodžio 8 d. sprendimo Nr. 25236 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ (minėta, Sprendimas dėl kompensacijų, b.1. 6) teisėtumo.

Apie piniginės socialinės paramos neskyrimą Pareiškėjas informuotas Skyriaus 2023 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. (28.1.7 Mr) SSP-5954 „Dėl piniginės socialinės paramos neskyrimo“ (toliau – Raštas, b.1. 3-4).

Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad viešojo administravimo subjektai, vykdydami įstatymais jiems priskirtą veiklą, veikti tik taip, kaip numato teisės aktai. Sprendžiant klausimą dėl skundžiamų sprendimų teisėtumo, pažymėtina, kad Savivaldybės administracija yra viešojo administravimo subjektas, ji veikia viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip

pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis).

VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas (šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais), o 5 punkte išsamumo principas (šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime jį priimančias pagal suteiktus įgaliojimus viešojo administravimo subjektas, be kita ko, turi nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei administracinio sprendimo motyvus. Pastaroji teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.

VAĮ nenumatyta, kad administracinis sprendimas turi būti išdėstytas viename dokumente.

Byloje nustatyta, kad Atsakovės administracinio sprendimo, išnagrinėjus Pareiškėjo 2023 m. lapkričio 28 d. pateiktus prašymus, pagrindimas (jo turinys) yra išdėstytas keliuose dokumentuose, t. y. Sprendime dėl socialinės pašalpos, Sprendime dėl kompensacijų ir Rašte, todėl toliau Komisija dokumentus vertins kaip vientiso individualaus administracinio akto (toliau – Skundžiamas sprendimas) teisėtumą.

Nors skunde Pareiškėjas ir teigia, kad į Atsakovę su prašymais skirti socialinę paramą kreipėsi 2023 m. gruodžio 4 d., tačiau iš Atsakovės į bylą pateiktų Pareiškėjo Skyriui adresuoto Prašymo-paraiškos, reg. Nr. 34513 (b. l. 15-18), Paramos teikimo komisijai adresuoto Prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti priedo bei prie jo pridėdamo Skyriaus vedėjai adresuoto 2023 m. lapkričio 28 d. prašymo (b. l. 19), kurie pasirašyti paties Pareiškėjo (Pareiškėjas tai posėdžio metu patvirtino), nustatyta, kad jie buvo pateikti 2023 m. lapkričio 28 d., o ne 2023 m. gruodžio 4 d., kaip skunde teigia Pareiškėjas. Pareiškėjas tai paneigiančių įrodymų Komisijai nepateikė.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas 2023 m. lapkričio 28 d. pateikė Atsakovei Prašymą-paraišką prašydamas skirti: 1) socialinę pašalpą už lapkričio, gruodžio ir sausio mėnesius; 2) būsto šildymo išlaidų kompensaciją už spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius; 3) karšto vandens išlaidų kompensaciją už spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius ir 4) geriamojo vandens kompensaciją už spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius. Kaip jau minėta, tą pačią dieną, Pareiškėjas pateikė ir Prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti priedą, prie jo pridėjo prašymą Skyriaus vedėjai, kuriame išdėstė kompensacijos už buto šildymą bei socialinės pašalpos skyrimo būtinumą, atsižvelgiant į Pareiškėjo nurodytą individualią situaciją (toliau – ir Prašymas).

Taigi, šioje byloje spręstina, ar Atsakovės Skyriaus priimtas Skundžiamas sprendimas, kuriuo Pareiškėjui neskirta socialinė pašalpa už laikotarpį nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. sausio 1 d. (Sprendimas dėl socialinės pašalpos) ir nenustatyta teisė į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. (Sprendimas dėl kompensacijų), nepažeidžia Pareiškėjo teisės gauti socialinę paramą, kurią Pareiškėjas 2023 m. lapkričio 28 d. teiktai prašymais prašė Atsakovės jam skirti.

Ginčui aktualūs teisės aktai yra Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (Suvestinė redakcija nuo 2023-10-01 iki 2024-04-30, minėta, toliau – PSPNGĮ arba Įstatymas), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2023-11-10 Nr. 424) (minėta, toliau – Aprašas), Šiaulių miesto savivaldybės paramos

teikimo komisijos (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) nuostatai, patvirtini Šiaulių miesto savivaldybės mero 2023 m. balandžio 14 d. potvarkiu Nr. M-32.

Piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų (Įstatymo 4 straipsnio 1 dalis), todėl pagal to paties 4 straipsnio 2 dalį, savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuris nustato nepasiturinčių gyventojų kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos (būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų, išlaidų karštam vandeniui kompensacijų (toliau – kompensacijos) ir socialinės pašalpos) ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos skyrimo, mokėjimo ir atsiskaitymo su paslaugas teikiančiomis įmonėmis tvarką. Aprašo 3 punkte nustatyta, jog kompensacijos teikiamos deklaravusiems gyvenamąją vietą ar būstą nuomojantiems Šiaulių mieste asmenims <...>. Pareiškėjų prašymus dėl piniginės socialinės paramos ir pašalpų (išskyrus vienkartinę pašalpą iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims) skyrimo ar rekomendacijų teikimo (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) nagrinėja Šiaulių miesto savivaldybės paramos teikimo komisija (piniginei socialinei paramai išimties tvarka; toliau – Paramos teikimo komisija), sudaryta Mero potvarkiu. Paramos teikimo komisija vadovaujasi Paramos teikimo komisijos veiklos nuostatais (Aprašo 5 punktas).

Kaip nustatyta Aprašo 13 punkte, piniginę socialinę paramą, vadovaudamasis Įstatymo nuostatomis, skiria Skyrius. Priėmus sprendimą neskirti piniginės socialinės paramos, sprendime nurodomos neskryrimo priežastys ir sprendimo apskundimo tvarka ir terminai.

Kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos tvarką įtvirtinta Įstatymo 20 straipsnyje. Minėto straipsnio 2 dalyje numatyta, kad kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, asmuo pateikia asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) ir prašyme-paraiškoje nurodo piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie: 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis; 2) veiklos pobūdį; 3) turimą turtą ir šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę; 4) gaunamas pajamas; 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją. Turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę nustato savivaldybės administracija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis (Įstatymo 20 straipsnio 5 dalis).

Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas yra vienas iš dokumentų teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti (Įstatymo 20 straipsnio 9 dalis).

Aprašo 32 punkte numatyta, kad pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus ir esant būtinybei, turėdama surašytus pareiškėjų gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, Paramos teikimo komisija teikia rekomendacijas Aprašo 32.1- 32.9 papunkčiuose numatytais atvejais.

Piniginės socialinės paramos rūšys yra šios: 1) socialinė pašalpa; 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – ir kompensacijos) (Įstatymo 5 straipsnis).

Pareiškėjas į Atsakovę kreipėsi prašydamas skirti jam tiek socialinę pašalpą, tiek kompensacijas. Sąlygos, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą, išdėstytos Įstatymo 8 straipsnyje. Ginčo, kad Pareiškėjas minėtas sąlygas atitinka, byloje nėra.

Įstatymo 6 straipsnio „Teisė į socialinę pašalpą“ 1 dalyje nustatyta, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į socialinę pašalpą, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį socialinė pašalpa buvo paskirta, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) vidutinės pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam

gyvenančiam asmeniui per mėnesį, yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio; 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą.

7 straipsnio „*Teisė į kompensacijas*“ 1 dalyje nustatyta, kad gyvenamąją vietą būste deklaruojantys arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus reikalavimus: 1) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą; 2) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

Iš į bylą Atsakovės pateiktos Skyriaus 2023 m. gruodžio 1 d. išvados Nr.3516 „Dėl teisės į piniginę socialinę paramą“ (b. l. 23) matyti, kad įvertinus Prašymo-paraiškos prieduose pateiktus duomenis nustatyta, kad Pareiškėjas turi teisę į piniginę socialinę paramą, jo turimo turto vertė neviršija nustatyto turto vertės normatyvo.

Atsižvelgiant į tai, kas nustatyta, Komisijos vertinimu, Pareiškėjas teisę į socialinę paramą, t. y. tiek teisę į socialinę pašalpą, tiek teisę į kompensacijas, turi, tačiau Atsakovė Skundžiamu sprendimu šią teisę apribojo ir piniginės socialinės paramos Pareiškėjui neskyrė.

Įstatymo 14 straipsnyje „*Turtas*“ nurodyta, koks asmens nuosavybės teise turimas turtas įskaitomas į asmenų, siekiančių gauti socialinę paramą, turtą. Ginčui aktuali 14 straipsnio 8 dalis, kuri nurodo, kad į asmens nuosavybės teise turimą turtą yra įtraukiamos „piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą“. Turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui pagal Įstatymo 16 straipsnio 6 dalį apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą 16 straipsnio 3 dalyje, kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvą, nurodytą 16 straipsnio 4 dalyje, ir piniginių lėšų normatyvą, nurodytą 16 straipsnio 5 dalyje.

Rašte Pareiškėjui nurodyta, kad jo turimų piniginių lėšų dydis 5109,31 Eur (pagal pateiktą banko sąskaitos išrašą) viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą (vienam asmeniui 15 valstybės remiamų pajamų dydžių (VRP 157 Eur), t. y. 2355,00 Eur.

Pažymėtina, kad vien tik piniginių lėšų normatyvo viršijimas, remiantis Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatomis, nėra pagrindas nesuteikti besikreipiančiam asmeniui socialinės paramos.

Įstatymo 23 straipsnio „Savivaldybės administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą“ 2 dalies 7 punkte nurodyta, kad savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę savivaldybės tarybos patvirtintame tvarkos *aprašė nustatytų aplinkybių pagrindu* 6 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

Tiek Sprendime dėl socialinės pašalpos, kuriuo neskyrė pašalpos Pareiškėjui, tiek Sprendime dėl kompensacijų, kuriuo nustatė, kad Pareiškėjas neturi teisės į kompensacijas, tiek ir Rašte, Atsakovės Skyrius nurodė, kad vadovavosi būtent Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu. Rašte papildomai paminėta tai, kas nurodyta Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinto Aprašo 31.10 papunktyje – 6 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos, jeigu vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

Nors Atsakovės vertinimu „tiek Įstatymo, tiek Aprašo nuostatos įtvirtina savivaldybės teisę, nustačius, kad turimų piniginių lėšų dydis viršija piniginių lėšų normatyvą, asmeniui 6 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos“, vis dėlto Komisija laiko, kad Atsakovės Skundžiamame

sprendime nėra aiškiai ir suprantamai suformuluotas Pareiškėjo atžvilgiu priimtas sprendimas, juolab sukeltantis jam neigiamas pasekmes.

Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą numato savivaldybės administracijai teisę, bet ne pareigą, savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintame tvarkos *aprašė nusistatyti tam tikras aplinkybes ir jų pagrindu 6 mėnesius neteikti pinigines socialinės paramos*, jeigu <...> asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

Aprašo 30 punkte nustatyta, ką privalo Skyrius, teikdamas piniginę socialinę paramą, o 31 punkte – kaip turi veikti Skyrius, nustatęs tam tikras aplinkybes. Ginčui, kaip jau minėta, aktualus Rašte paminėtas Aprašo 31.10 papunktis, kuriuo nustatyta, kad Skyrius neteikia 6 mėnesius pinigines socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo nustatytą piniginių lėšų normatyvą, išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusius gavėjus, kurių turimos pinigines lėšas viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą ne daugiau kaip 4 kartus.

Iš šios Apraše nustatytos normos konstrukcijos matyti, kad Įstatymu suteikus teisę (23 straipsnio 2 dalies 7 punktą), Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinto Aprašo 30.10 papunktyje nėra aiškiai nustatytos aplinkybės, kurių pagrindu net 6 mėnesius Savivaldybės administracija turi teisę neteikti pinigines socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo nustatytą piniginių lėšų normatyvą, tačiau yra nustatyta, kad išimtis yra taikoma senatvės pensijos amžių sukakusiems gavėjams (tikėtina socialinės paramos gavėjams, t. y. gaunantiems socialinę paramą), kurių turimos pinigines lėšas viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą ne daugiau kaip 4 kartus.

Darant prielaidą, kad Aprašo 31.10 papunktis yra taikomas visiems socialinės paramos gavėjams (tiek gaunantiems socialinę paramą, tiek tiems, kurie turi teisę į socialinę paramą), jeigu jų turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo nustatytą piniginių lėšų normatyvą, Pareiškėjui pastarasis papunktis būtų taikytinas kaip asmeniui, turinčiam teisę į socialinę paramą, kurio turimų piniginių lėšų dydis (5109,31 Eur, šį dydį Prašyme-paraiškoje nurodė Pareiškėjas, ir tai nustatyta pagal Pareiškėjo pateiktą banko sąskaitos išrašą) viršija Įstatymo (16 straipsnio 5 dalis) nustatytą piniginių lėšų normatyvą (2355,00 Eur), apie kurį Skyrius nurodė Pareiškėjui Rašte.

Visgi, nėra aišku, kokią įtaką Skundžiamam sprendimui turėjo Rašte nurodyta aplinkybė, kad „2019-12-31 teikdamas prašymą socialinei pašalpai gauti 5 priede Jūs nenurodėte, kad turite piniginių lėšų“ bei Rašte nurodytas Įstatymo 25 straipsnio 1 punktą (Rašte nurodytas minėto punkto turinys atitinka Įstatymo 25 straipsnio 2 punkte piniginę socialinę paramą gaunantiems nepasiturintiems asmenims nustatytą pareigą).

Savivaldybės administracijos teises, teikiant piniginę socialinę paramą, nustato Įstatymo 23 straipsnio 2 dalis, o šio teisės akto 23 straipsnio 2 dalies 3 – 11 punktai numato atvejus, kuriais, savivaldybės administracijos turi teisę tam tikram laikui neteikti pinigines socialinės paramos arba tam tikram laikui nutraukti jos teikimą. To paties teisės akto 25 straipsnis nustato piniginę socialinę paramą gaunančių nepasiturinčių gyventojų pareigas. Pavyzdžiui, minėto straipsnio 2 punktas reikalauja, kad piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą ir jos priedus pateiktą visą ir teisingą informaciją, įrodančią bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens teisę gauti piniginę socialinę paramą, ir būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus, o 3 punktas įpareigoja piliečius per mėnesį pranešti apie materialinės padėties pasikeitimą ar atsiradusias aplinkybes, turinčias įtakos teisei į piniginę socialinę paramą arba pinigines socialinės paramos dydžiui. Taigi tam tikrų pareigų nesilaikymas gali būti sprendimų, numatytų Įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje, priėmimo teisiniu pagrindu. Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte, kaip jau minėta, tam tikras aplinkybes savivaldybės tarybos sprendimu turi patvirtinti tvarkos apraše ir būtent jų pagrindu turi teisę 6 mėnesius neteikti pinigines socialinės paramos.

Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punkte Savivaldybės administracijai numatyta pareiga, kilus pagrįstų įtarimų dėl prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas, tikrinti bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas,

turimą turtą ir užimtumą, surašyti buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, kurio pagrindu pinigine socialine parama gali būti skiriama, neskiriama ar nutraukiamas jos mokėjimas.

Iš į bylą Atsakovės pateikto 2023 m. lapkričio 28 d. elektroninio laiško (b. l. 23) ir buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo akto (toliau – Aktas, b. l. 24) nustatyta, kad 2023 m. lapkričio 28 d. Atsakovė kreipėsi į Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų centrą, kuriuo buvo prašoma įvertinti šeimos buitį, nustatyti kas gyvena Pareiškėjui priklausančiame bute (gyvena vienas ar kartu gyvena ir bendrasavininkė), ar naudojasi atskiru šildymo katilu, ar asmeniui reikalinga parama, taip pat nurodyta, kad informacija reikalinga dėl sprendimo priėmimo pagal Pareiškėjo pateiktą prašymą-paraišką. Iš minėto dokumento turinio Komisija sprendžia, kad Atsakovei kilo pagrįstų įtarimų dėl Pareiškėjo Prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas. Kita vertus, pagal Aprašo 32 punkto nuostatas, Paramos teikimo komisija teikia rekomendacijas piniginei socialinei paramai teikti išimties tvarka, pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus ir turėdama surašytus pareiškėjų buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, patikrinus jų gyvenimo sąlygas.

Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų skyriaus socialinė darbuotoja 2023 m. lapkričio 30 d. nuvyko pas Pareiškėją ir, patikrinusi jo gyvenimo sąlygas, surašė Aktą, kurį pasirašė ir pats Pareiškėjas (tai patvirtino Komisijos posėdžio metu). Nors Pareiškėjas skunde teigė, kad jo buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimas vyko 2023 m. gruodžio 7 d., tačiau tai patvirtinančių įrodymų Komisijai nepateikė, posėdžio metu negalėjo to patvirtinti, todėl Komisija daro išvadą, jog minėtas patikrinimas vyko 2023 m. lapkričio 30 d., ir tai patvirtina Aktas.

Iš Paramos teikimo komisijos 2023 m. gruodžio 7 d. posėdžio protokolo Nr. PRP-45 (toliau – Protokolas, b. l. 25) išrašo nustatyta, kad šios komisijos posėdyje buvo svarstomas Pareiškėjo prašymas skirti pinigine socialine parama išimties tvarka ir įvertinus situaciją, kad Pareiškėjo turimų piniginių lėšų dydis viršija piniginių lėšų normatyvą, o Apraše „nėra numatyta skirti pinigine socialine parama išimties tvarka asmenims, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus“, rekomenduota neskirti pinigines socialinės paramos, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu. Paminėtina, kad Paramos teikimo komisija ne priima sprendimus (tokia teisė suteikta Skyriui), o tik teikia rekomendacijas piniginei socialinei paramai teikti išimties tvarka pagal Aprašo 32.1 – 32.9 papunkčius. Šiuo atveju nėra aišku, koku pagrindu vadovaudamasi Paramos teikimo komisija rekomendaciją neteikti Pareiškėjui paramos išimties tvarka grindė Aprašo 31.10 papunkčiu. Protokole nurodytas teiginys, kad Apraše „nėra numatyta skirti pinigine socialine parama išimties tvarka asmenims, nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus“, yra perkeltas ir į Raštą, tačiau Rašte nenurodžius Aprašo 31.10 papunktyje numatytos išimties, kuri taikoma senatvės pensijos amžių sukakusiems gavėjams, kurių turimos pinigines lėšas viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą ne daugiau nei 4 kartus, Rašte pateiktas teiginys yra nepagrįstas, nes neatitinka Aprašo nuostatų, todėl laikytinas neteisėtu.

Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas Atsakovei pateikė tiek Paraišką-prašymą (b. l. 15-18) bendra tvarka, kuriuo prašė skirti socialinę paramą: socialinę pašalpą už 2023 m. lapkričio, gruodžio bei 2024 m. sausio mėn. bei būsto šildymo, karšto vandens, geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už 2023 m. spalio, lapkričio bei gruodžio mėnesius ir prašymą (b. l. 19) skirti jam socialinę paramą išimties tvarka, Komisijos vertinimu, iš Skundžiamo sprendimo nėra aišku, ar jis priimtas išnagrinėjus abu Pareiškėjo prašymus (pateikti bendra ir išimties tvarka).

Atsakovės atstovė posėdžio metu nurodė, kad sprendimo dėl socialinės paramos išimties tvarka neskirimo Pareiškėjui Skyrius nėra priėmęs, prašymą skirti pinigine socialine parama išimties tvarka nagrinėjo Paramos teikimo komisija ir pateikė rekomendaciją neskirti pinigines socialinės paramos, todėl Komisija daro išvadą, kad Atsakovės Skyrius turi pareigą tokį sprendimą priimti.

Sprendimu dėl socialinės pašalpos Pareiškėjui socialinė pašalpa neskirta nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. sausio 1 d., nors Pareiškėjas Prašyme-paraiškoje prašė ją skirti už 2023 m. lapkričio, gruodžio bei 2024 m. sausio mėn. Kaip posėdžio metu nurodė Pareiškėjas, jam už 2023 m. spalio mėn. socialinė pašalpa jau buvo skirta. Atsakovė atsiliepime nurodė, kad Pareiškėjui socialinė pašalpa nuo 2023 m. rugpjūčio 1 d. iki 2023 m. lapkričio 1 d. jau buvo išmokėta po 9,69 Eur per mėnesį, Sprendime dėl socialinės pašalpos yra padaryta techninė klaida, nes turėjo būti nurodyta, kad neskiriama nuo 2023 m. lapkričio 1 d. Atsakovė mano šią klaidą nesant esminiu pažeidimu, kas

sudarytų pagrindą pripažinti, kad Sprendimas dėl socialinės pašalpos yra neteisėtas iš esmės. Atsakovė nepateikė į bylą duomenų, kad minėta techninė klaida yra ištaisyta.

Sprendimu dėl kompensacijų nustatyta, kad Pareiškėjas nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. neturi teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas, nors iš bylos duomenų nustatyta, kad teisę į socialinę paramą Pareiškėjas turi.

Taigi, nors Atsakovė nustatė, kad Pareiškėjas turi teisę į piniginę socialinę paramą, tačiau šią teisę Skundžiamu sprendimu apribojo. Tiek socialinės pašalpos neskyrimo Pareiškėjui, tiek Pareiškėjo prašymo dėl būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijų netenkinimo priežastimi Atsakovė nurodė Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą, kuriame, be kita ko, numatyta, kad piniginė socialinė parama neteikiama 6 mėnesius, tačiau nei jo atžvilgiu priimtuose sprendimuose, nei Rašte nenurodė nuo kada Pareiškėjui bus taikomas šis teisių apribojimas – nuo spalio mėnesio (Sprendimas dėl kompensacijų) ar nuo lapkričio mėnesio (Sprendimas dėl socialinės pašalpos), ar nuo sprendimų priėmimo dienos (gruodžio 8 d.), ar tik tokį laikotarpį už kurį Pareiškėjui neskirta socialinė pašalpa (iki 2024 m. sausio 1 d.) ir nenustatyta teisė į kompensacijas s (iki 2023 m. gruodžio 31 d.).

Adekvataus, aiškaus ir pakankamo motyvų išdėstymo bei jų pagrindimo nebuvimas Atsakovės Skundžiamame sprendime laikytini administracinių aktų, priimtų Pareiškėjo atžvilgiu, esminiais trūkumais, todėl yra pagrindas Skundžiamą sprendimą panaikinti.

Komisija pažymi, jog viešojo administravimo subjektų veiklai būdingas formalizmo principas, nes jų veikla turi atitikti nustatytas procedūras. Tokių procedūrų nustatymas yra susijęs ir su teisėtumo principo įgyvendinimu, nes viešojo administravimo institucijos turi veikti taip, kaip nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1179/2012). Tačiau paminėtina, kad vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005).

Teisės aktuose apibrėžta valstybės institucijų kompetencija suteikia joms teisę (ginčo atveju Įstatymu yra įtvirtinta savivaldybių teisė tam tikrais atvejais socialinės paramos neteikti), o atitinkamais atvejais – pareigą veikti nustatytu būdu/imis priemonių problemoms spręsti (piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis Įstatymo 3 straipsnyje nustatytais principais, vienas kurių yra prieinamumo principas (piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams teikiama kuo arčiau jų gyvenamosios vietos užtikrinant informacijos apie piniginę socialinę paramą prieinamumą ir paramos gavimą laiku) ar socialinio teisingumo ir veiksmingumo principas (piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius).

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog skundžiamas aktas turi būti panaikintas, jeigu jis yra neteisėtas iš esmės, t. y. savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą.

Komisija, byloje nustatytų faktinių aplinkybių pagrindu, remdamasi anksčiau išdėstyta aktualiu nagrinėjamam ginčui teisiniu reguliavimu, vertindama Skundžiamą sprendimą teisėtumo aspektu, konstatuoja, kad Atsakovė nagrinėjamu atveju pažeidė VAI 10 straipsnio nuostatas, gero viešojo administravimo principą, VAI 3 straipsnio 4 ir 5 punktuose įtvirtintus įstatymo viršenybės bei išsamumo principus, neužtikrino Įstatymo 3 straipsnyje numatytų prieinamumo bei socialinio teisingumo ir veiksmingumo principų taikymo, Sprendimas dėl socialinės pašalpos bei Sprendimas dėl kompensacijų yra neteisėti ir nepagrįsti, todėl yra pagrindas Pareiškėjo skundą tenkinti ir panaikinti Atsakovės priimtus sprendimus, įpareigoti Atsakovę įpareigoti iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo Prašymą-paraišką bei Prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija pažymi, jog sprendimas, kuriuo buvo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas neturi teisės priimti tokias pačias teises pasekmes Pareiškėjui sukeltą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo

subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti teisingai ir aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, taip pat motyvai.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinės išmokų ir kompensacijų skyriaus 2023 m. gruodžio 8 d. sprendimą Nr. 33299 „Dėl socialinės pašalpos skyrimo“ ir 2023 m. gruodžio 8 d. sprendimą Nr. 25236 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ ir įpareigoti Šiaulių miesto savivaldybės administraciją per 20 darbo dienų nuo šio sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Bylos šalys per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos turi teisę apskųsti sprendimą Regionų apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Komisijos nariai

Raminta Ramanauskienė

Linas Dagys

Giedrius Jakubėnas

Vaida Paurienė

Svetlana Sinkevičienė